

Zavod za zdravstveno
zavarovanje Slovenije

Direkcija

Miklošičeva cesta 24
1507 Ljubljana

www.zzss.si

IZVAJALCI ZDRAVSTVENIH STORITEV

DIREKCIJA ZZZS

Področje za odločanje o pravicah in medicinskih pripomočkih
Področje za urejanje zavarovanja in mednarodno zavarovanje
Področje zdravstvene analitike in ekonomike

OBMOČNE ENOTE ZZZS

Oddelki za izvajanje OZZ
Oddelki za plan in analize
Oddelki nadzornih zdravnikov

Številka: 0072-10/2025-DI/1
Ljubljana, dne 7. 2. 2025

ZADEVA: »Bela Napotnica« - uveljavljanje zdravstvenih storitev v breme sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja na podlagi napotitve zdravnikov zasebnih izvajalcev

Na podlagi 9. člena [Zakona o pacientovih pravicah](#)¹ (v nadaljnjem besedilu: ZPacP) ima pacient pravico, da prosto izbere zdravnika in izvajalca zdravstvenih storitev, ki mu bo zaupal svoje zdravljenje. Pri tem ima v mreži izvajalcev javne zdravstvene službe pravico, da prosto izbere zdravnika in izvajalca zdravstvenih storitev v skladu s predpisi s področja zdravstvenega zavarovanja. Na tej podlagi lahko zavarovana oseba uveljavlja zdravstvene storitve pri:

- izvajalcu v mreži izvajalcev javne zdravstvene službe, torej pri javnih zdravstvenih zavodih ter drugih pravnih ali fizičnih osebah v Republiki Sloveniji, ki imajo z Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZZZS) sklenjeno pogodbo za izvajanje določenih zdravstvenih storitev, ki jih opravljajo v breme javnih sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja (v nadaljnjem besedilu: javni izvajalec), ali
- zasebnem izvajalcu, ki zagotavlja zdravstvene storitve izven mreže izvajalcev javne zdravstvene službe - v samoplačniški ambulanti oziroma pri katerem zavarovana oseba sama plača zdravstveno storitev (v nadaljnjem besedilu: zasebni izvajalec).

V skladu z odločbo Ustavnega sodišča RS, št. U-I-125/97, z dne 24. 6. 1998, lahko zavarovana oseba uveljavlja zdravstvene storitve pri napotnem zdravniku javnega izvajalca tudi na podlagi napotitve zdravnika zasebnega izvajalca. Na podlagi te napotitve lahko zavarovana oseba uveljavlja zdravstvene storitve pri javnem izvajalcu pod enakimi pogoji (če je ugotovljena potreba po takšnih zdravstvenih storitvah, če so predhodno opravljene vse utemeljene storitve, opredeljene za primarno raven zdravstvene dejavnosti itn.), kot če bi jih uveljavljala na podlagi listine ZZZS Napotnica, s katero osebni

¹ Zakon o pacientovih pravicah (Uradni list RS, št. 15/08, s spremembami in dopolnitvami)

zdravnik pri javnem izvajalcu napotuje zavarovano osebo k napotnemu zdravniku oz. jo le-ta napotuje k drugemu napotnemu zdravniku (v nadaljnjem besedilu: Napotnica).

Na podlagi drugega odstavka 7. člena [Pravilnika o obrazcu in listinah za uresničevanje obveznega zdravstvenega zavarovanja](#)² pri izvajanju zdravstvene dejavnosti, ki je predmet obveznega zdravstvenega zavarovanja, lahko listine, ki se uporabljajo v postopkih uveljavljanja pravic zavarovanih oseb iz tega zavarovanja, uporabljajo le javni izvajalci, ne smejo pa jih uporabljati niti zdravstveni delavci zasebnih izvajalcev niti zdravstveni delavci javnih izvajalcev, ki zavarovanim osebam nudijo zdravstvene storitve v okviru samoplačniške ambulante. Na tej podlagi torej zdravniki zasebnih izvajalcev za napotovanje zavarovanih oseb ne smejo uporabljati Napotnice, čeprav ima zavarovana oseba na podlagi te napotitve namen uveljaviti zdravstveno storitev pri javnem izvajalcu na sekundarni ali terciarni ravni zdravstvene dejavnosti.

Oblika listine, s katero zdravniki zasebnih izvajalcev napotijo zavarovano osebo k javnemu izvajalcu na sekundarni ali terciarni ravni, ni predpisana. Vendar je zaradi enakopravne obravnave zavarovanih oseb pri javnih izvajalcih potrebno, da tudi listina zdravnika zasebnega izvajalca za napotitev vsebuje najmanj naslednji nabor podatkov:

- podatki o izvajalcu;
- podatki o zdravniku, ki napotuje (osebno ime, naslov, 5-mestna šifra iz baze podatkov izvajalcev zdravstvene dejavnosti, žig zdravnika zasebnega izvajalca);
- podatki o zavarovani osebi (ime in priimek, datum rojstva, naslov in telefonska številka ali e-pošta³);
- vrsta zdravstvene storitve;
- razlog obravnave (bolezen, poškodba pri delu, poškodba izven dela....);
- stopnja nujnosti;
- vrsta specialnosti zdravnika, h kateremu je zavarovana oseba napotena;
- opredelitev problema (potek dosedanjega zdravljenja, patološki izvidi, pomembne ugotovitve...).

Zaradi lažjega napotovanja zdravnikov zasebnih izvajalcev je Zdravniška zbornica Slovenije pripravila vzorec listine (t. i. »bela Napotnica«), ki je priloga tega dopisa in je objavljena tudi na spletni strani Zdravniške zbornice Slovenije, na kateri jo je mogoče izpolniti. Zavarovana oseba lahko zdravstvene storitve pri javnih izvajalcih uveljavi na podlagi »bele Napotnice« (v nadaljnjem besedilu: »bela Napotnica«).

Napotovanje k javnem izvajalcu s strani zasebnega izvajalca iz specialistične dejavnosti

V skladu s 46. členom [Zakona o zdravstveni dejavnosti](#)⁴ (; v nadaljnjem besedilu: ZZDej) so v razmerju do osebnega zdravnika vsi drugi zdravniki, ki sodelujejo pri zdravstveni obravnavi posameznika na sekundarni in terciarni ravni, napotni zdravniki. Izvajanje storitev napotnega zdravnika je vezano na napotitev osebnega zdravnika.

Glede na to, da je pretežna vsebina ZZDej namenjena ureditvi zdravstvene dejavnosti na splošno, navedena določba velja tako za zdravnike javnih zavodov kot tudi za zdravnike zasebnih izvajalcev.

To konkretno pomeni, da lahko na podlagi »bele Napotnice« zasebnega izvajalca na sekundarni ravni zavarovana oseba uveljavi nadaljnje potrebne zdravstvene storitve pri javnem izvajalcu na sekundarni

² Pravilnik o obrazcu in listinah za uresničevanje obveznega zavarovanja (Uradni list RS, št. 97/23 in 125/23 – popr.)

³ Obvezen je vsaj eden od kontaktnih podatkov glede telefonske številke ali e-pošte

⁴ Zakon o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, s spremembami in dopolnitvami)

ali terciarni ravni le, če ji je bila pred tem izdana napotnica njenega osebnega zdravnika (Napotnica ali »bela Napotnica«). Zasebni izvajalec na primarni ravni lahko izda »belo Napotnico« le v primeru, če zavarovana oseba nima izbranega osebnega zdravnika določene dejavnosti pri javnem izvajalcu (npr. splošnega osebnega zdravnika, osebnega zobozdravnika, osebnega ginekologa ali osebnega otroškega zdravnika).

V tem primeru bo zasebni izvajalec kot napotni zdravnik ob nadaljnji napotitvi, poleg zbrane zdravstvene dokumentacije in svoje »bele Napotnice«, priložil dokazilo o izdani napotnici osebnega zdravnika. Navedeno dokumentacijo lahko javnemu izvajalcu predloži zavarovana oseba ali v soglasju z zavarovano osebo tudi zasebni izvajalec.

Če pa zavarovani osebi ni bila izdana napotnica osebnega zdravnika, ugotovitev zasebnega izvajalca na sekundarni ravni, da zavarovana oseba potrebuje nadaljnjo zdravstveno storitev na sekundarni ali terciarni ravni, predstavlja le strokovno mnenje v postopku nadaljnega uveljavljanja zdravstvenih storitev pri javnih izvajalcih. V tem primeru je v pristojnosti osebnega zdravnika odločitev, ali bo navedeno strokovno mnenje upošteval in zavarovani osebi izdal ustrezno napotnico, če bo ocenil, da so predlagane zdravstvene storitve potrebne in utemeljene.

Pri tem je potrebno upoštevati splošno pravilo, da lahko za isto zdravstveno stanje osebni zdravnik prenese pooblastila le na enega napotnega zdravnika iste specialnosti, kar velja tudi za morebitno nadaljnje napotovanje pacienta s strani napotnega zdravnika. Zato lahko zasebni izvajalec, ki je v vlogi napotnega zdravnika, zavarovano osebo napoti k javnemu izvajalcu specialistično ambulantne ali specialistično bolnišnične dejavnosti v breme javnih sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja, če gre za zdravstvene storitve, ki jih ne opravlja sam (npr. na operativni poseg). Ne more pa je napotiti na zdravstvene storitve, ki jih sicer opravlja sam (npr. na nadaljnje kontrolne preglede). Slednje pomeni, da tudi v primerih, ko zasebni izvajalec ugotovi potrebo po kontrolnem pregledu, zavarovana oseba ne more uveljaviti kontrolnega pregleda pri javnem izvajalcu, saj bi to pomenilo obid pravil, ki jih določata ZPacP in [Pravilnik o naročanju in upravljanju čakalnih seznamov ter najdaljših dopustnih čakalnih dobah](#)⁵.

Zasebni izvajalec, ki poleg specialistične dejavnosti opravlja tudi storitve osnovne zdravstvene dejavnosti, lahko neposredno napoti zavarovano osebo na nadaljnje specialistične storitve, ki jih ne opravlja sam v okviru svoje specialistične dejavnosti, le v primeru, če je hkrati izbrani osebni zdravnik zavarovane osebe. To pomeni, da v kolikor ima zavarovana oseba izbranega osebnega zdravnika pri drugem izvajalcu, je zasebni izvajalec na sekundarni ali terciarni ravni ne more napotiti na nadaljnjo obravnavo, če predhodno ni napotnice izbranega osebnega zdravnika.

V nobenem primeru pa zdravnik na sekundarni ali terciarni ravni sam sebi ne more napisati napotnice ali »bele Napotnice« za specialistične storitve, ki jih opravlja sam v okviru svoje specialistične dejavnosti.

Obveznosti napotnega zdravnika pri javnem izvajalcu

Javni izvajalci so dolžni sprejeti vse zavarovane osebe, ki so bile k njim napotene v skladu z zgoraj navedenimi pogoji na podlagi »bele Napotnice« in jim omogočiti uveljavljanje zdravstvenih storitev v breme javnih sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja na enak način in pod enakimi pogoji, kot če bi jih uveljavljale na podlagi Napotnice (elektronske ali papirnate (zelene)). Pogoji in postopek uveljavljanja pravic na podlagi napotitve pooblaščenega zdravnika so podrobneje določeni v [Pravilih obveznega zdravstvenega zavarovanja](#)⁶ (v nadaljnjem besedilu: Pravila OZZ) in [Navodilu za uveljavljanje](#)

⁵ Pravilnik o naročanju in upravljanju čakalnih seznamov ter najdaljših dopustnih čakalnih dobah (Uradni list RS, št. 60/24)

⁶ Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja (Uradni list RS, št. 30/03 – prečiščeno besedilo, s spremembami in dopolnitvami)

[pravic do zdravstvenih storitev z napotnico v obveznem zdravstvenem zavarovanju](#). V skladu s tem navodilom se v postopku elektronskega posredovanja podatkov o opravljenih zdravstvenih storitvah zahteva tudi številka Napotnice, ki je ni na »beli Napotnici«. Zato je treba v to rubriko vpisati 9-mestno številko »11111111«, ker rubrika ne more ostati prazna.

Če je bila napotitev opravljena s strani zdravnika zasebnega izvajalca na sekundarni ravni, je dokazilo o izdani Napotnici ali »bela Napotnica« osebne zdravnika zavarovane osebe del dokumentacije, posredovane ob takšni napotitvi.

Napotni zdravnik pri javnem izvajalcu lahko odkloni sprejem »bele Napotnice«, če niso bile predhodno opravljene vse storitve, ki bi jih lahko zagotovil osebni zdravnik na primarni ravni, če narava bolezni ne zahteva obravnave v specialistično ambulantni ali bolnišnični zdravstveni dejavnosti. Javni izvajalec je dolžan zahtevati, da so bile pred napotitvijo opravljene vse utemeljene in potrebne laboratorijske, rentgenske in druge preiskave ter vse terapevtske storitve, tudi če je bila napotitev opravljena s strani zasebnega izvajalca, ki je v vlogi napotnega zdravnika (zdravnik zasebnega izvajalca na sekundarni ravni).

Napotni zdravnik pri javnem izvajalcu mora odkloniti sprejem »bele Napotnice«, ki jo je izdal zasebni izvajalec na primarni ravni, če z dostopom do podatkov prek sistema on-line ugotovi, da ima zavarovana oseba pri javnem izvajalcu že izbranega osebne zdravnika določene dejavnosti.

V primerih, če zavarovana oseba (pri kateri je osebni zdravnik mnenja, da obstaja strokovna potreba po napotitvi na določeno specialistično zdravstveno storitev), predvsem zaradi dolgih čakalnih dob v mreži javne zdravstvene službe, opravi prvi pregled pri zasebnem izvajalcu mora tudi morebitni kontrolni pregled opraviti pri zasebnem izvajalcu, saj bi neposredna uvrstitev zavarovane osebe na kontrolni pregled pri javnem izvajalcu pomenila obid pravil uvrščanja na čakalni seznam in izigravanje pravil, ki veljajo v mreži javne zdravstvene službe. Treba je namreč izhajati iz namena ZPacP. Ta v 14. in 14. b členu določa, da mora izvajalec pacienta, ki je prišel na zdravstveno storitev, pri kateri ne gre za nujno medicinsko pomoč, nujno zobozdravstveno pomoč ali nujno zdravljenje in neodložljive zdravstvene in zobozdravstvene storitve, in je ni mogoče opraviti takoj, uvrstiti na čakalni seznam, pri čemer upošteva strokovne standarde glede stopnje nujnosti, ki jo je treba v čakalnem seznamu posebej dokumentirati. ZPacP v 2. členu opredeljuje, kaj je mogoče šteti za prvi pregled in kaj za kontrolni pregled, ki dejansko tvorita celostno obravnavo pri določenem izvajalcu. Zato namen zakonodajalca ni bil, da bi si pacienti s samoplačniškim plačilom prvega pregleda zagotovili hitrejšo nadaljnjo obravnavo v mreži javne zdravstvene službe in na ta način "preskakovali" čakalne dobe. Takšno stališče je razvidno tudi iz dopisa Ministrstva za zdravje RS, št. 012-34/2011/323 z dne 17. 4. 2014, ki je priloga tega dopisa.

Storitve, za katere napotnica ni potrebna

Za uveljavljanje storitev pri javnem izvajalcu »bela Napotnica« ni potrebna v enakih primerih, kot tudi ni potrebna Napotnica v skladu s 196. členom Pravil OZZ, in sicer za:

- nujno medicinsko pomoč in nujno zdravljenje;
- pregled pri okulistu zaradi ugotavljanja vida oziroma predpisovanja medicinskih pripomočkov za izboljšanje vida;
- pregled in zdravljenje pri specialistu – psihiatru;
- pregled in zdravljenje v primeru spolno prenosljivih bolezni;
- pregled zaradi odkrivanja kontaktov pri tuberkulozi in za kontrolne preglede po končanem zdravljenju, ki so predpisani z zakonom;
- preventivne zdravstvene storitve in
- sobivanje ob otroku med stacionarnim bolnišničnim zdravljenjem ali zdraviliškim zdravljenjem, ki se izvaja na stacionarni način.

Z dnem izdaje tega navodila preneha veljati navodilo ZZZS, št. 180-123/2014-DI/25 z dne 25. 5. 2015.

doc. dr. Tatjana Mlakar
generalna direktorica

V vednost:

- Ministrstvo za zdravje, gp.mz@gov.si
- Zdravniška zbornica, gp.zzs@zgs-mcs.si
- NIJZ, info@nijz.si
- Zdravstveni inšpektorat RS, gp.zirs@gov.si

Priloge:

- Listina »bela Napotnica«
- Primeri – možne napotitve
- Dopis Ministrstva za zdravje RS z dne 17. 4. 2014